

ONTWERP-BESCHIKKING

Op 2 juni 2026 hebben wij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit ontvangen. Deze is geregistreerd onder zaaknummer 0654817946 en betreft het aanleggen van een vispassage bij de primaire waterkering en de beschermingszones A en B en de beschermingszone van een a- watergang nabij Gemaal Gewande aan de Krommenhoek te Gewande.

Voornemen om vergunning te verlenen

Het dagelijks bestuur van waterschap Aa en Maas wil naar aanleiding van bovengenoemde aanvraag aan u een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit ingevolge de Omgevingswet en de Waterschapsverordening waterschap Aa en Maas gaan verlenen. Zodoende is een ontwerpbesluit hiervoor vastgesteld dat aan deze brief is aangehecht. U mag pas met de activiteiten starten als u het definitieve besluit heeft ontvangen.

Naast de activiteiten die door u bij het Waterschap zijn aangevraagd, zijn door u activiteiten aangevraagd binnen het uiterwaarde onderdeel van het rivierbed van de Maas. Voor deze handelingen is Rijkswaterstaat het bevoegde gezag. Voor een nadere toelichting van deze activiteiten verwijzen wij naar het kopje 'aanvraag en toetsing Rijkswaterstaat' in de vergunning. Rijkswaterstaat en Waterschap Aa en Maas hebben afgesproken dat het waterschap de afhandeling van deze aanvragen verzorgd.

Zienswijzen

Tegen dit ontwerpbesluit dat op uw aanvraag wordt genomen, kunnen u en degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen 6 weken vanaf het moment van publicatie van het ontwerpbesluit een zienswijze indienen. Voor nadere informatie hierover, zie bijlage 2.

Na afloop van de termijn van 6 weken zal het waterschap een definitief besluit nemen op uw aanvraag, met inachtneming van de eventuele ingediende zienswijzen. Tegen dit besluit kunnen u, en degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen 6 weken na de dag van verzending van het besluit een beroepsschrift indienen bij de rechtbank Oost-Brabant.

Informatie

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben dan kunt u contact opnemen met het Waterloket, telefoonnummer 073 - 615 8333 of via e-mail vergunningen@aaenmaas.nl. Wij verzoeken u daarbij het zaaknummer te vermelden.

Met vriendelijke groet,

I. Bras

Vergunningverlener

ONTWERP-BESCHIKKING
Omgevingsvergunning voor een wateractiviteit

Aanvraag

Het dagelijks bestuur heeft een aanvraag vergunning ontvangen. De aanvraag is op 2 juni 2026 digitaal ontvangen via het digitaal stelsel omgevingswet onder nummer DSO 2026060200955 en geregistreerd onder zaaknummer 0654817946.

Deze aanvraag wordt voorbereid volgens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (26 weken) van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) procedure, omdat de aanvrager conform artikel 16.65, lid 1b Omgevingswet heeft verzocht/ingestemd met het toepassen van de uitgebreide procedure.

De voorgenomen werkzaamheden vallen tevens binnen het beheergebied van het Rijk waardoor Waterschap Aa en Maas advies en instemming moet vragen aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Op grond van artikel 16.15 Omgevingswet jo. artikel 4.30 Omgevingsbesluit wordt de minister van Infrastructuur en Waterstaat in de gelegenheid gesteld een advies uit te brengen. Het advies is ontvangen op 22 september 2026. Op grond van artikel 16.15 Omgevingswet jo. artikel 4.30 Omgevingsbesluit wordt de minister van Infrastructuur en Waterstaat in de gelegenheid gesteld het conceptbesluit te accorderen. Het akkoord op het conceptbesluit is ontvangen op 8 oktober 2026.

Besluit

Gelet op de Omgevingswet, de Algemene wet bestuursrecht, de Waterschapsverordening waterschap Aa en Maas 2024 (hierna: de Waterschapsverordening) en de in dit besluit genoemde overwegingen,

besluit het dagelijks bestuur:

1. aan Waterschap Aa en Maas te 's-Hertogenbosch de aangevraagde vergunning te verlenen voor het aanleggen en behouden van een vispassage bij de primaire waterkering en de beschermingszones A en B en de beschermingszone van een a- watergang nabij Gemaal Gewande Krommenhoek Gewande zoals bedoeld in artikel 3.2 lid 1 en lid 3 en artikel 2.2 lid 1 van de Waterschapsverordening;
2. en namens de minister van Infrastructuur en Waterstaat de gevraagde vergunning te verlenen voor het realiseren, hebben en in stand houden van (bouw)werken (o.a. inzwemconstructie, RH-duiker en schuivenhuis) ten behoeve van het vispasseerbaar maken van gemaal Gewande voor zover gelegen in een beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk (oppervlaktewaterlichaam geen kanaal) in beheer bij het Rijk aan de linkerzijde van de rivier de Maas ter hoogte van km 213,4 ter hoogte van Krommenhoek 8a te 's-Hertogenbosch als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid van de Omgevingswet en artikel 6.17, eerste lid onder g van het Besluit activiteiten leefomgeving.
3. aan de vergunningvoorschriften te verbinden met het oog op de in artikel 1.3 en 4.23 van de Omgevingswet genoemde doelstellingen;

4. de tekeningen/documenten met kenmerk en nummer deel te laten uitmaken van de vergunning, voor zover dit de activiteiten genoemd onder punt 1 betreft.

Tekening/document	d.d.	waterschapsnummer
VGG-ARC-4211-CE-SIT-050 Ontwerptekeningen	22-05-2026	817948
VO ontwerptoelichting	1-5-2026	817952
Waterveiligheid vispassage Gewande	28-5-2026	817950

NB: alle overige objecten die op bovengenoemde tekeningen/documenten staan, zijn géén onderdeel van de aangevraagde activiteiten, zijn niet beoordeeld en maken geen deel uit van deze omgevingsvergunning.

Voorschriften

Voorschrift 1 Algemeen

- De in het besluit beschreven werkzaamheden worden uitgevoerd ter plaatse en conform de van deze vergunning deel uitmakende tekeningen/documenten (bijlage 1).
- Indien als gevolg van bijzondere omstandigheden niet aan de vergunning wordt voldaan en/of nadelige gevolgen dreigen te ontstaan:
  - moeten alle activiteiten gestaakt worden; en
  - moet de gebeurtenis direct telefonisch worden gemeld bij het cluster Handhaving via telefoonnummer 088-1788000 en moet de gebeurtenis zo spoedig mogelijk worden bevestigd via melden@aaenmaas.nl; en
  - moeten alle door het waterschap opgedragen maatregelen direct worden getroffen.
- Vijf dagen voor aanvang en zo spoedig mogelijk na voltooiing van de werkzaamheden moeten de exacte start – en einddata worden gemeld door middel van het webformulier op www.aaenmaas.nl/regelen/melden-start-einde-werkzaamheden.
- Een kopie van de vergunning moet tijdens de uitvoering van de vergunde werkzaamheden op locatie aanwezig zijn.
- Binnen 10 dagen na voltooiing van de uitvoering van de werkzaamheden moeten alle materialen, gereedschappen, werktuigen en/of tijdelijke voorzieningen worden verwijderd.
- De vergunninghouder richt, na een tijdelijke handeling of bij aanleg en/of na verwijdering van het kunstwerk of ander object, het oppervlaktewaterlichaam en/of beschermingszone in conform de afmetingen van de naastgelegen waterbodem, taluds en het aansluitend profiel boven- en benedenstrooms of zoals deze zijn vastgelegd in de legger en/of de waterschapsverordening.
- Het vergunde moet zo worden uitgevoerd dat het tijdens de uitvoering geen belemmering geeft voor de waterafvoer van de aangrenzende/omliggende percelen. De waterafvoer moet te allen tijde gewaarborgd blijven.
- Tijdens de werkzaamheden mag het waterkerend vermogen van de waterkering niet worden aangetast.
- Tussen 1 oktober en 1 april is het bij de primaire waterkering en de bijbehorende beschermingszone A niet toegestaan werkzaamheden te verrichten onder maaiveld of aan de fundering, kelder of vloerpeil.
- De werkzaamheden en/of activiteiten bij de primaire waterkering en de bijbehorende beschermingszone A moeten bij de waterstand van de Maas bij meetstation St. Pieter: 45,90+ NAP worden gestaakt en benodigde beschermende maatregelen moeten worden getroffen. Bescherming in de vorm van geotextiel vastgezet met bekramming is een dergelijke maatregel.
- Bij ontstane beschadigingen aan de grasmat als gevolg van werkzaamheden en/of bij ontgravingen dienen de volgende handelingen plaats te vinden:

12. de grond terugbrengen in de oorspronkelijke grondlaagvolgorde;
13. in lagen van maximaal 0,30 meter mechanisch verdichten waarbij de grond ter plaatse zoveel mogelijk dezelfde samenstelling, opbouw en draagkracht moet verkrijgen als voor aanvang van het graafwerk het geval was;
14. verwijderde graszoden terugplaatsen wanneer mogelijk vóór 1 september, en
15. de graszoden opnieuw inzaaien met graszaad "Natuurlijk II" vóór 1 september.
16. Het toe te passen materieel mag niet over het talud van de waterkering rijden of op het talud worden opgesteld.
17. De vergunninghouder richt, na een tijdelijke handeling of bij aanleg en/of na verwijdering van het kunstwerk of ander object, het oppervlaktewaterlichaam en/of beschermingszone in conform de afmetingen van de naastgelegen waterbodem, taluds en het aansluitend profiel boven- en benedenstrooms of zoals deze zijn vastgelegd in de legger en/of de Waterschapsverordening.
18. Het vergunde moet zo worden uitgevoerd dat het tijdens de uitvoering geen belemmering geeft voor de waterafvoer van de aangrenzende/omliggende percelen. De waterafvoer moet te allen tijde gewaarborgd blijven.
19. De bereikbaarheid van het gemaal moet ten alle tijden gegarandeerd zijn.

Voorschriften 2 Werkplan

1. Minimaal 4 weken voor start van de werkzaamheden dient een werkplan ter goedkeuring aan het waterschap te worden overlegd waarin in ieder geval de volgende zaken zijn uitgewerkt:
  - de fasering van het werk;
  - het in te zetten materieel en te gebruiken materiaal en de gevolgen hiervan voor de waterkering;
  - de tijdelijke constructies in de watergang en in de waterkering;
  - de manier van ontgraven/verdichten van de waterkering;
  - de maatregelen die worden genomen in geval van een calamiteit en/of hoogwater.

Voorschriften Rijkswaterstaat

Voorschrift 1

Plaatsbepaling en uitvoering werken

De (bouw)werken moeten, met uitzondering van de wijzigingen en de aanvullingen die uit de voorschriften van deze vergunning voortvloeien, worden gemaakt en behouden, zoals aangegeven op de bij deze vergunning gevoegde tekeningen:

- Vertical slot – Situatie, nummer: VGG-ARC-4211-CE-SIT-050, versie V5 d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot – Demarcatie, nummer VGG-ARC-4211-CE-DM-010, versie V1 d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot – Profielen, nummer VGG-ARC-4211-CE-PR-010, versie V1 d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot, nummer VGG-ARC-4901-REV-VERT-050, versie V5, d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot - Kabels en leidingen, nummer VGG-ARC-4221-CE-KL-050, versie V5, d.d. 22-05-2026.

Voorschrift 2

Uitvoeringsvoorschriften

1. De waterdoorvoer ter plaatse moet te allen tijde ongehinderd kunnen plaatsvinden.
2. De te gebruiken materialen mogen niet schadelijk zijn voor de instandhouding van het waterstaatswerk.

3. Door of namens de waterbeheerder kunnen met betrekking tot de werkzaamheden aanwijzingen worden gegeven ter bescherming van de betrokken belangen. De vergunninghouder zorgt ervoor dat de gegeven aanwijzingen terstond worden opgevolgd.
4. Afval en bouwafval in welke vorm dan ook mag in geen geval op of nabij het waterstaatswerk alsmede in het water worden achtergelaten, maar dient zo spoedig mogelijk te worden afgevoerd.
5. De waterbeheerder kan in het belang van het waterstaatswerk te allen tijde aanvullende eisen stellen.
6. De vergunninghouder dient de werkzaamheden zodanig uit te voeren dat beschadigingen van het waterstaatswerk worden voorkomen.
7. Na afloop van de werkzaamheden moet de vergunninghouder alle aanwezige werktuigen terstond opruimen.
8. Indien op enigerlei wijze door het gebruik maken van deze vergunning schade ontstaat aan het waterstaatswerk, is de vergunninghouder aansprakelijk voor de herstellkosten.

Voorschrift 3*Aanvang en voltooiing van de werkzaamheden*

1. Ten minste vijf werkdagen voordat met de werkzaamheden wordt begonnen, meldt de vergunninghouder dit voornemen bij de waterbeheerder.
2. Binnen vijf werkdagen nadat het werk gereed is gekomen, meldt de vergunninghouder dit aan de waterbeheerder.
3. De meldingen als bedoeld in dit voorschrift moeten worden gericht aan het volgende emailadres: handhaving-zn@rws.nl onder vermelding van zaaknummer RWSZ2026-00011335.

Voorschrift 4*Beheer en onderhoud*

De op grond van deze vergunning aanwezige werken moeten doelmatig functioneren en in goede staat worden onderhouden.

Voorschrift 5*Contactpersoon*

1. De vergunninghouder is verplicht één of meer personen aan te wijzen die in het bijzonder belast is (zijn) met de naleving van het bij deze vergunning bepaalde, waarmee door of namens de waterbeheerder in spoedgevallen overleg kan worden gevoerd.
2. De vergunninghouder deelt schriftelijk binnen veertien dagen nadat deze vergunning in werking is getreden aan de waterbeheerder mee, wat de contactgegevens zijn (naam, adres telefoonnummer en e-mailadres) van degene(n) die door of vanwege hem is (zijn) aangewezen.
3. Wijzigingen moeten binnen 14 dagen schriftelijk worden gemeld.
4. De meldingen als bedoeld in dit voorschrift moeten worden gericht aan het volgende emailadres: handhaving-zn@rws.nl onder vermelding van zaaknummer RWSZ2026-00011335.

Ondertekening

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur,

Harko-Jan Huizenga
afdelingshoofd Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Dit besluit is digitaal ondertekend.

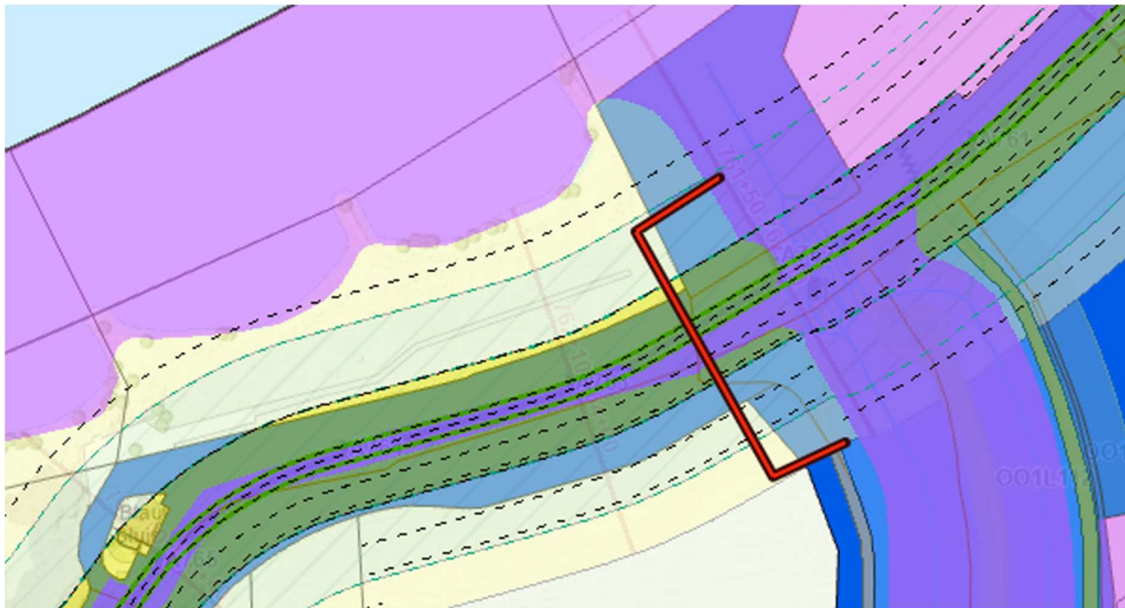
Aanvraag en toetsing Waterschap Aa en Maas

Samenvatting aanvraag

Er is vergunning aangevraagd voor het aanleggen van een vispassage bij de primaire waterkering en de beschermingszones A en B en de beschermingszone van een a- watergang nabij Gemaal Gewande Krommenhoek Gewande.

Dit perceel is kadastraal bekend als gemeente HTG00, sectie U, nummer 2693, 379 en is aangewezen als een beperkingengebied met betrekking tot een waterkering op grond van de Waterschapsverordening. Specifiek beschermingsbeleid is van toepassing op de aangevraagde activiteiten.

Locatie

Locatie vispassage

Toetsing van de aanvraag

De aanvraag is getoetst aan de doelstellingen van de Omgevingswet en de Waterschapsverordening. Deze doelstellingen vormen in onderlinge samenhang de basis voor vergunningverlening. De vastgestelde normen en het beleid zijn richtinggevend bij de toetsing of de aangevraagde handeling verenigbaar is met de doelstellingen voor het waterbeheer.

Vergunningplicht

Op grond van artikel 3.2 lid 1 en lid 3 en artikel 2.2. lid 1 van de Waterschapsverordening is het aanleggen van een vispassage in de beschermingszone A en B en de primaire waterkering en de beschermingszone van een a-watergang en het plaatsen van een hekwerk met poort in de beschermingszone van een a-watergang vergunningplichtig.

De handelingen zijn getoetst aan Beleidsregels 2, 17,18 en 20. Deze toetsing treft u hieronder aan.

Beleidsregel 2: Plaatsen van lijnvormige obstakels haaks op wateren***Toetsingscriteria*****Onderhoud**

1. Lijnvormige obstakels haaks op de waterloop worden zoveel mogelijk beperkt tot de kruising met openbare wegen of openbaar gebied.
2. Op de beschermingszone langs het oppervlaktewaterlichaam moet een doorgang worden geplaatst met een breedte van minimaal vier meter. Indien een kleinere beschermingszone is vastgesteld dan vier meter moet de doorgang minimaal de breedte van de vastgestelde beschermingszone hebben.
3. Eventueel aan te brengen slootwaaiers haaks op oppervlaktewaterlichamen mogen niet in het natte profiel worden geplaatst in verband met vuilophoping.
4. Het onderhoud mag door het lijnvormig obstakel haaks op de waterloop niet significant worden verzaamd.
5. Lijnvormige obstakels haaks op de waterloop, die niet voldoen aan punt 1 tot en met 4, kunnen worden toegestaan indien:
  - de bovenbreedte van het oppervlaktewaterlichaam zodanig is dat het huidige en toekomstige onderhoud vanaf 1 zijde mogelijk is, en
  - de overzijde toegankelijk is voor onderhoud. Dit is het geval indien:
    - a. aan de overzijde een obstakelvrije beschermingszone ligt die in eigendom is van het waterschap, of
    - b. aan de overzijde ten behoeve van het waterschap een zakelijk recht is gevestigd op een obstakelvrije beschermingszone. Als een zakelijk recht moet worden gevestigd op het overliggende perceel moet de betreffende rechthebbende in een dergelijk zakelijk recht:
      - de gevolgen van het eenzijdig onderhoud van het water vanaf zijn perceel accepteren, en
      - altijd toegang verlenen tot zijn perceel aan personen die in opdracht van het waterschap werken en hun materieel, en
      - de algehele ontvangstplicht van maaisel, bagger en dergelijke afkomstig van het onderhoud van het water accepteren.
    - c. aan de overzijde een obstakelvrije beschermingszone ligt die in eigendom is bij dezelfde rechthebbende als het perceel waarop het obstakel wordt geplaatst. De rechthebbende moet:
      - de gevolgen van het eenzijdig onderhoud van het water vanaf zijn perceel accepteren, en
      - altijd toegang verlenen tot zijn perceel aan personen die in opdracht van het waterschap werken en hun materieel, en
      - de algehele ontvangstplicht van maaisel, bagger en dergelijke afkomstig van het onderhoud van het water accepteren.
6. Een oppervlaktewaterlichaam moet altijd voor onderhoud en inspecties bereikbaar blijven. Wanneer aan de onder 5 vermelde voorwaarden is voldaan, zijn vergunningen binnen de beschermingszone mogelijk mits aan de zijde van het geplande obstakel of bouwwerk in principe een vrije strook met een breedte van minimaal 1 meter aanwezig is voor inspectie en onderhoud. Van de afstand van 1 meter kan worden afgeweken als de bereikbaarheid geborgd is.

Toetsing

Voor het kunnen uitvoeren van het beheer en onderhoud aan de a- watergang en de vispassage wordt er een hekwerk rondom de vispassage geplaatst. Het hekwerk komt haaks in de beschermingszone van de a- watergang en wordt voorzien van een poort met een doorgang van 4 meter. De poort wordt niet voorzien van slootwaaiers. Het onderhoud wordt niet verzwaard door de aanwezigheid van het hekwerk met poort.

De bovenstroomse zwemleiding kruist de beschermingszone, maar wordt overrijdbaar uitgevoerd ter hoogte van de beschermingszone. Waar deze overrijdbaar wordt gemaakt wordt het hekwerk met poort geplaatst. Zodat de vispassage niet openbaar toegankelijk is.

Stabiliteit

De stabiliteit van de oever en het talud mag door het plaatsen van een lijnvormig obstakel haaks op de waterloop niet verminderen.

Toetsing

Het nieuw te plaatsen hekwerk komt haaks in de beschermingszone en niet in de a-watergang en het talud te staan. De stabiliteit vermindert daarom niet.

Constructieve eisen

1. Afrasteringen die haaks op oppervlaktewaterlichamen met schrikdraad worden aangebracht, worden enkel toegestaan, als deze ter hoogte van het oppervlaktewaterlichaam zijn voorzien van voldoende isolerende handgrepen/voorzieningen.
2. Wanneer de doorgang afgesloten moet worden, is deze bij voorkeur voorzien van een slot van het waterschap. Indien dit niet mogelijk is kan de doorgang worden (af)gesloten zodanig dat het waterschap deze op een eenvoudige manier kan openen.
3. De poort moet dusdanig openen, dat deze geen belemmering vormt voor het uitvoeren van het doelmatig onderhoud. Dit betekent onder andere dat:
  - een schuifpoort volledig van de watergang af open kan schuiven;
  - een draaiport in zijn geheel van de watergang af moet openen, dus richting het perceel;
  - een draaiport met twee openslaande delen volledig haaks op de watergang geopend moet kunnen worden.

Toetsing

Het hekwerk wat in de beschermingszone van de a- watergang wordt geplaatst heeft een draaiport bestaande uit twee openslaande delen die volledig haaks op de watergang geopend kunnen worden, waardoor de machines doorgang hebben tot het uitvoeren van het onderhoud. De poort wordt voorzien van een slot van het waterschap.

Ecologie/waterkwaliteit

De negatieve effecten op flora en fauna moeten worden gecompenseerd zodat er geen sprake kan zijn van een significante afname van een bepaalde soort en/of een significante afname van de ecologische kwaliteit.

Toetsing

Het nieuwe hekwerk komt in de beschermingszone van de a- watergang en is er geen sprake van een negatief effect op de flora en fauna en geen significante afname van de ecologische kwaliteit.

Beleidsregel 17: vispassages in oppervlaktewaterlichaam**Toetsingscriteria**Doorstroming en waterbergend vermogen

1. Vispassages mogen niet voor een significant negatief opstuwend effect zorgen en het benodigd bergend vermogen mag niet verminderen. Een reeds aanwezige stuw mag geen lagere afvoercapaciteit krijgen. Indien een stuw toch gewijzigd wordt, dient te worden getoetst aan beleidsregel 1 Peilafwijkingen in een oppervlaktewaterlichaam.
2. Een vispassage in de vorm van een technische constructie, dient op afstand afsluitbaar te zijn, zodat in droge tijden het beschikbare water zoveel als mogelijk geconserveerd kan worden.

Toetsing

Om te kunnen voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) wordt er een vispassage aangelegd bij gemaal Gewande. De vispassage wordt gelegd in de beschermingszone langs de a- watergang de Roode Wetering. Voor het watersysteem wijzigt, door de aanleg van de vispassage, de normatieve situatie van de Roode Wetering niet. De bodem van de vispassage sluit aan op de bodem van de watergang. De aansluiting van de bodem naar de ingang van de vispassage (uitstroomopening) dient vloeiend te verlopen middels een flauw oplopend talud van 1:10. Dit talud wordt gestabiliseerd door middel van een bodembescherming van stortsteen.

Doordat de vislift in het droge talud wordt aangelegd, is er met de aanleg een verwaarloosbaar effect op de bergingscapaciteit van de watergang. Omdat er normaal gesproken water door de visliften stroomt, is het effect op de afvoercapaciteit van de watergang verwaarloosbaar. Het gemaal krijgt geen lagere afvoercapaciteit. De vispassage is daarnaast op afstand afsluitbaar. De vispassage ligt in beschermd gebied. Doordat de vispassage bij droogte afgesloten wordt, is er geen sprake van een verdrogend effect.

Ecologie en waterkwaliteit

1. De vispassage wordt zo ontworpen dat de vispassage een zo groot mogelijk deel van het jaar kan functioneren. De vispassage moet ontworpen zijn conform de parameters uit de Handreiking Vispassages Noord Brabant.
2. Een nevengeul moet dusdanig gerealiseerd worden dat hierin te allen tijde stromend water in aanwezig is, om droogval van de nevengeul te voorkomen.
3. De materialen van de vispassage en bijbehorende voorzieningen mogen niet uitlogend zijn.

Toetsing

De aan te leggen vispassage wordt zodanig aangelegd dat hij een zo groot mogelijk deel van het jaar kan functioneren. De vispassage is ontworpen zoals in de Handreiking Vispassage Noord-Brabant is opgenomen en

voldoet daarmee aan de ecologische en waterkwaliteit-gerelateerde eisen. Op de waterbodem wordt bij de uiteinden van de zwemleiding een bodemstorting aangebracht van stenen. Er worden geen materialen gebruikt die uitlogend zijn.

Beheer en onderhoud

1. Indien een vispassage met een technische constructie in de huidige beschermingszone van een a-watergang wordt gerealiseerd, kan dit toegestaan worden als de beschermingszone wordt verplaatst en er dan over de volle lengte van de vispassage minimaal een 4 meter obstakelvrije ruimte aanwezig is in de nieuwe beschermingszone, gemeten vanaf de rand van de vispassage en/of bijbehorende voorzieningen.
2. Indien niet voldaan wordt aan toetsingscriterium 1 vanwege onvoldoende obstakelvrije ruimte in de (nieuwe) beschermingszone, dient de vispassage overrijdbaar te worden gemaakt zodat de onderhoudsmachines er overheen kunnen rijden. Er dient dan een 4 meter obstakelvrije ruimte aanwezig te zijn, gemeten vanaf de insteek van de watergang.
3. Als een vispassage in de vorm van een nevengeul in de beschermingszone van een a-watergang wordt aangebracht, dient deze minimaal één oversteekplaats te krijgen ten behoeve van het onderhoud aan de watergang en aan de nevengeul.
4. Bij een vispassage met een technische constructie dient zowel benedenstrooms als bovenstrooms van de vispassage het talud rondom de vispassage onderhoudsvrij te worden afgewerkt. Dit mag niet meer zijn dan noodzakelijk.

Toetsing

De nieuwe vispassage wordt deels in de bestaande beschermingszone van de a- watergang geplaatst. De bovenstroomse zwemleiding kruist de beschermingszone, maar wordt overrijdbaar uitgevoerd ter hoogte van de beschermingszone en is daarom geen belemmering voor het onderhoud. Het onderhoud wordt op deze locatie vanaf het water uitgevoerd.

De zwemleiding wordt bovenstrooms voorzien van kunststof instroommodule met een vuilgeleider. Deze vuilgeleider is noodzakelijk voor het functioneren van de vispassage, omdat de zwemleiding anders door drijfvuil zou worden geblokkeerd. Het onderhoud wordt verzwaard omdat het afval dat door de drijfvuilgeleiders wordt opgevangen handmatig uit het water moet worden gehaald. Deze verzwarende maatregel is echter noodzakelijk om de ecologische doelen van de waterloop te behalen en daarmee te voldoen aan de KRW-richtlijnen. Om te zorgen dat deze verzwarende maatregel zo efficiënt en veilig mogelijk kan worden uitgevoerd, wordt de vuilgeleider toegankelijk gemaakt met een betonnen trap en afsluitbaar looprooster boven de vuilgeleider. Daarmee zijn de drijfvuilgeleiders zo onderhoudsvriendelijk als mogelijk aangelegd. Rond het uiteinde van de benedenstroomse zwemleiding wordt een stortsteen aangebracht om het talud verder te beschermen. De vislift zelf wordt toegankelijk gemaakt met een betonnen trap.

Stabiliteit

De vispassage mag de stabiliteit van het talud en/of de beschermingszone niet negatief beïnvloeden. Indien nodig worden aanvullende voorzieningen aangebracht om de stabiliteit te waarborgen.

Toetsing

De vispassage wordt in het talud van de watergang geplaatst. Om de stabiliteit van het talud te waarborgen wordt er een damwand geplaatst aan het uiteinde van de benedenstroomse zwemleiding en wordt er een laag stampbeton boven het uiteinde geplaatst. De instroommodule aan de bovenstroomse zwemleiding wordt

aangebracht met twee fundatiepalen met een doorsnede van 180 millimeter en een op locatie te bepalen lengte. De instroommodule is een standaardontwerp en voldoet aan de gestelde eisen om de stabiliteit van het talud te waarborgen. De bovenstroomse zwemleiding wordt verder ondersteund door een kwelscherm in een kleikist. De vislift zelf wordt voorzien van drie fundatiepalen die grondverdringend worden aangebracht en worden omringd met gestabiliseerd zand.

Beleidsregel 18: Algemene Toetsingscriteria Waterkeringen

Toetsingscriteria

Geen waterkeringstechnische verweving tussen verschillende functies waterkering

Naast de waterkerende functie kan een waterkering andere functies hebben, zoals wonen, transport, natuur en recreatie. De waterkerende functie van de waterkering is van primair belang; alle andere functies zijn ondergeschikt aan de waterkerende functie.

Tussen de waterkerende voorzieningen (grondlichaam, damwanden e.d.) zoals vastgelegd in de legger en de voorzieningen voor andere functies (woningen e.d.) moet zoveel mogelijk een duidelijke scheiding aanwezig zijn. Zo mag bijvoorbeeld een (deel van een) woning waterkeringstechnisch geen onderdeel zijn van het voor de waterveiligheid noodzakelijke grondlichaam of waterkerende constructie.

Toetsing

Aan de westzijde van gemaal Gewande wordt een vispassage aangelegd. Deze gaat door de waterkering, het leggerprofiel en het profiel van vrije ruimte. Er wordt een lange duiker aangelegd door de primaire waterkering en de binnendijkse en buitendijkse beschermingszone A en B. Er vindt verweving van functies plaats, maar dat is in dit geval toelaatbaar. De constructie van zowel de duiker als het schuivenhuis vervult een waterkerende functie. Dat wil zeggen dat; wanneer de constructie van de vispassage wordt verwijderd, er sprake is van een gat in de kering. De constructie is zo ontworpen om als waterkering te functioneren en voor de komende 100 jaar te voldoen aan de eisen met betrekking tot waterveiligheid. De afsluitmiddelen in de vispassage zijn ook aan de normering van de waterkering gerelateerd en bieden op dat vlak een voldoende lage faalkans in relatie tot de normen die worden gesteld aan de waterkering.

Voldoen aan vastgestelde normen

Voor alle handelingen en activiteiten geldt dat de waterkering moet blijven voldoen aan de in de Omgevingswet en provinciale Omgevingsverordening vastgestelde omgevingswaarden c.q. dat geen belemmering wordt opgeworpen om deze waarden te bereiken (toekomstige dijkversterking).

Toetsing

De activiteiten die vallen onder de vergunningaanvraag hebben impact op de waterveiligheid, maar er is aangetoond dat de waterkering nu en in de toekomst kan blijven voldoen aan de normen. Er is een uitgebreide beschouwing gemaakt over de waterveiligheid, waarin is aangetoond dat wordt voldaan aan de eisen (zichtjaar 2130).

Beheer en onderhoud moeten op een doelmatige wijze mogelijk blijven

De kering moet te allen tijde bereikbaar blijven voor het doelmatig kunnen uitvoeren van regulier onderhoud. Ook andere beheeractiviteiten, zoals inspectie en monitoring moeten op eenvoudige wijze mogelijk blijven om tijdig noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen. Daarnaast mogen activiteiten of werkzaamheden niet

leiden tot hogere kosten voor beheer of onderhoud op termijn. Daarbij valt onder meer te denken aan het aanbrengen van voorzieningen, waarbij als neveneffect ongewenste graverij van bijvoorbeeld bevers of dassen in of bij de waterkering plaatsvindt.

Dergelijke voorzieningen worden alleen toegestaan op voldoende afstand van de waterkering of wanneer compenserende maatregelen worden getroffen bijvoorbeeld in de vorm van het aanbrengen van bever- of dassengaas.

Toetsing

De kering blijft na de bouw van de vispassage te allen tijde bereikbaar voor doelmatige uitvoering van regulier onderhoud, inspectie en monitoring. Voor de bediening van de afsluiters is het schuifhuis ontworpen wat bovenop de kruin van de kering wordt geplaatst. Daarnaast leiden de werkzaamheden niet of nauwelijks tot hogere kosten voor beheer en onderhoud voor nu en de langere termijn.

Profiel van vrije ruimte bij een waterkering en werkruimte dijkversterking

De waterkering moet niet alleen nu maar ook in de toekomst zijn waterkerende functie kunnen blijven behouden. Door klimaatontwikkeling, bodemdaling en aanpassing van normen kan versterking van de waterkering nodig zijn. Voorkomen moet worden dat een dergelijke dijkversterking leidt tot hoge kosten of kapitaalvernietiging. Het waterschap houdt hiermee rekening door het vastleggen van een profiel van vrije ruimte bij een waterkering in de waterschapsverordening en legger.

Binnen het profiel van vrije ruimte worden werken alleen toegestaan wanneer een toekomstige dijkversterking niet wordt belemmerd. Hiervan kan worden afgeweken wanneer aan één of meerdere van de onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

1. het is aannemelijk dat het profiel van vrije ruimte ter plaatse van het voorgenomen werk in de te voorzien toekomst niet benut zal worden voor een dijkversterking;
2. er is sprake van een zwaarwegend (maatschappelijk) belang en het werk is niet of anders op zeer moeilijke wijze is te realiseren. Daarbij worden door de vergunninghouder zoveel mogelijk compenserende, of indien dat niet kan, mitigerende maatregelen genomen;
3. het werk heeft een tijdelijk karakter of kan eenvoudig ongedaan gemaakt worden en het werk - door en op kosten van de vergunninghouder – voorafgaand aan een eventuele dijkversterking wordt verwijderd/ongedaan gemaakt.

Daarnaast dient te allen tijde voldoende werkruimte aanwezig te zijn voor het uitvoeren van een dijkversterking (inzet en transport van materiaal en materieel). Hiervoor wordt in beginsel een zone van 10 meter vanaf de binnen- en buitenteen van de waterkering aangehouden, zoals vastgelegd in het leggerprofiel. Wanneer gemotiveerd kan worden dat een dergelijke werkruimte niet nodig is (bijvoorbeeld op basis van bovengenoemde voorwaarden), kan hiervan worden afgeweken.

Toetsing

De uit te voeren werkzaamheden gaan door het profiel van vrije ruimte. Er is bij het ontwerp van de vispassage al afgestemd met het toekomstige dijkversterkingsproject Lith- Bokhoven over de maatregelen aan de dijk die ter plaatse genomen moeten worden voor de waterveiligheid. Daarmee wordt al rekening gehouden met een komende dijkversterking.

Tevens is er sprake van een zwaarwegend maatschappelijk belang, door dat het waterschap moet voldoen aan de KRW-richtlijn waarin is gesteld dat deze beekmonding vispasseerbaar moet worden gemaakt.

De compenserende maatregelen betreffen in dit geval het ontwerpen van de constructie aan de normering met een zichtjaar van 2130, waarmee rekening wordt gehouden met de toekomstige dijkversterkingen.

Ontgraven en ophogen

Permanente ontgravingen in / onder het leggerprofiel of profiel van vrije ruimte

Permanente ontgravingen in / onder het leggerprofiel of profiel van vrije ruimte zijn toegestaan mits:

1. sprake is van een zwaarwegend (maatschappelijk) belang, en;
2. een vervangende waterkering of waterkerende voorziening wordt aangelegd.

Toetsing

Deze vergunning gaat over de uiteindelijke situatie en niet over de bouwfase. In de uiteindelijke situatie zijn geen ontgravingen of ophogingen voorzien. Voor de bouwfase zal te zijner tijd een aparte vergunning worden aangevraagd.

Beperking werkzaamheden in het gesloten seizoen / situaties met hoge waterstanden

Ter beperking van de risico's op overstromingen tijdens hoogwaterperiodes is een gesloten seizoen vastgesteld waarin werkzaamheden in en nabij waterkeringen alleen onder aanvullende voorwaarden beperkt worden toegestaan. Het gesloten seizoen is van toepassing op primaire en regionale waterkeringen inclusief bijbehorende beschermingszone A en geldt van 1 oktober tot 1 april. Voor compartimenteringskeringen en overige keringen geldt geen gesloten seizoen.

Uitvoering van werkzaamheden in het gesloten seizoen wordt alleen toegestaan wanneer:

1. sprake is van een zwaarwegend (maatschappelijk) belang, en;
2. de bereikbaarheid van de waterkering tijdens hoogwater gewaarborgd blijft, en;
3. wordt aangetoond dat de waterkerende functie tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ook bij optredend hoog water gewaarborgd blijft.

Uitzondering hierop zijn activiteiten / werkzaamheden die boven het bestaande maaiveld plaatsvinden en geen negatieve invloed hebben op het waterkerende vermogen en de kwaliteit van de grasmat of andere dijkbekleding.

Los van deze periode zijn werkzaamheden - anders dan ter beperking van eventuele calamiteiten - in de waterkeringen en beschermingszone A tijdens hoog buitenwater (primaire waterkeringen) of situaties van potentiële wateroverlast en inzet van waterbergingsgebieden (regionale en overige keringen) niet toegestaan.

Afhankelijk van de lokale omstandigheden en de werkzaamheden waarvoor vergunning wordt aangevraagd, kunnen aanvullende voorschriften in de vergunning worden opgenomen bijvoorbeeld ten aanzien van uitvoeringsperiode en eventueel te treffen (nood)maatregelen tijdens situaties van hoge waterstanden.

Toetsing

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het gesloten seizoen.

Gebruik van de waterkering gaat niet ten koste van de kwaliteit van de grasmat

Voor de sterkte, stabiliteit en veiligheid van de waterkeringen is een goede grasmat op taluds en de kruin vereist. Een goede grasmat is in staat een aanzienlijke golfbelasting te weerstaan en vormt daarmee een belangrijk onderdeel van de sterkte van de waterkering. De sterkte van de grasmat wordt bepaald door de soortendiversiteit, een goede en diepe doorworteling en het ontbreken van kale plekken. De erosiebestendigheid van de grasmat moet kunnen worden gegarandeerd voor aanvang van het gesloten seizoen. Beschadigde grasmatgedeelten moeten ingezaaid worden vóór 1 september met graszaad "Natuurlijk II" (of gelijkwaardig) of er moeten geschikte graszoden aangebracht worden op aangevulde en zorgvuldig verdichte grond met nagenoeg dezelfde samenstelling als de oorspronkelijke grond.

Toetsing

Na het uitvoeren van de werkzaamheden zullen de beschadigde grasmatgedeelten worden aangevuld en verdicht met grond met nagenoeg dezelfde samenstelling als de oorspronkelijke grond. Hierdoor gaan de werkzaamheden niet ten koste van de kwaliteit van de grasmat.

Veiligheid tegen explosies

Explosies in een waterkering of beschermingszone kunnen leiden tot aantasting van de waterkering of de afdichtende bodemlaag met daardoor een verhoogd risico op verlies aan stabiliteit of kwel/piping. Het hebben van explosiegevaarlijk materiaal of explosiegevaarlijke inrichtingen op de waterkering of in de beschermingszones A en B is daarom alleen mogelijk wanneer maatregelen worden getroffen waardoor bij een eventuele explosie geen schade ontstaat aan de waterkering of de afdichtende bodemlaag.

Toetsing

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt er geen gebruik gemaakt van explosiegevaarlijk materiaal, waardoor deze toetsing niet van toepassing is.

Beleidsregel 20: Bouwwerken waterkeringen

Toetsingscriteria

Aanvragen voor bouwwerken worden tevens getoetst aan de hand van de algemene toetsingscriteria in hoofdstuk 18;

Bouwwerken algemeen

1. Hoge bouwwerken en constructies (bijvoorbeeld windmolens en (zend)masten) die diep in de ondergrond verankerd zijn kunnen de stabiliteit van de waterkering nadelig beïnvloeden. Voor dit soort bouwwerken binnen de waterkering en beschermingszone A wordt daarom geen watervergunning verleend;
2. In de waterkering en beschermingszone A mogen onder het bouwwerk geen nieuwe holle ruimtes (zoals kruipruimten, ruimtes tussen randbalken e.d.) worden gemaakt of aanwezig zijn;
3. De geplande bouwwerkzaamheden mogen niet leiden tot een verslechtering van het waterkerend vermogen, de erosiebestendigheid van de dijkbekleding, de stabiliteit van de waterkering en de weerstand tegen piping.

Toetsing

In de binnen- en buitendijkse beschermingszone A en B en de primaire waterkering wordt een vispassage aangelegd. Het betreft hier geen hoogbouw en er komen geen holle ruimte onder het bouwwerk.

De bouwwerkzaamheden leiden niet tot een verslechtering van het waterkerend vermogen, de erosiebestendigheid van de dijkbekleding, de stabiliteit van de waterkering en de weerstand tegen piping, want de constructie wordt ontworpen conform de vigerende normen met zichtjaar 2130.

Nieuwbouw bouwwerk

1. Nieuwbouw van bouwwerken op en/of in de waterkering of in de buitendijkse beschermingszone A is niet toegestaan, tenzij sprake is van een zwaarwegend (maatschappelijk) belang.
2. Bouwwerken inclusief funderingen en mogelijke buitendijkse erosiekuilen mogen:
  - a. het leggerprofiel niet doorsnijden tenzij met berekeningen wordt aangetoond dat de waterkering blijft voldoen aan de normen zoals bedoeld in paragraaf 18.2.2 en;
  - b. het profiel van vrije ruimte niet doorsnijden, tenzij uit de toetsing bij hoofdstuk 18.2.4 is gebleken dat een bouwwerk kan worden toegestaan.
3. Lid 2 is niet van toepassing op funderingspalen in beschermingszone A, in de steunberm en / of pipingberm van de waterkering en in het daarboven gelegen profiel van vrije ruimte mits ze grondverdringend en zonder verbrede voet worden aangebracht;
4. Een toekomstige dijkversterking binnen het profiel van vrije ruimte moet mogelijk zijn zonder dat hierdoor schade aan het aan te brengen bouwwerk ontstaat, indien dit bouwwerk kan worden vergund conform toetsingscriterium 18.2.4. Middels berekeningen moet worden aangetoond dat de bebouwing en/of fundatie daarvan geen schade op zal lopen door de belasting van het grondlichaam conform het profiel van vrije ruimte.

Toetsing

Aan de westzijde van gemaal Gewande wordt een vispassage aangelegd. Deze gaat door de primaire waterkering, het leggerprofiel en het profiel van vrije ruimte. Er wordt een lange duiker aangelegd door de waterkering. De instroomopening aan de zijde van de Maas komt in de buitendijkse beschermingszone A. De duiker bevindt zich in de buitendijkse beschermingszone A, de waterkering en de binnendijkse beschermingszone A en B. De binnendijkse uitstroomopening en de lokstroomvoorziening bevinden zich in de binnendijkse beschermingszone B. In de waterkering komt in het buitentalud een schuifhuis te staan, waarin zich twee hoogwaterkerende spindelschuiven bevinden. Buitendijks voor het schuifhuis komt een opstelplaats voor auto's ten behoeve van het beheer en onderhoud en binnendijs in de waterkering wordt een kwelscherm met sparing voor de duiker aangebracht. Deze wordt afgesloten door middel van een kwelslab en kleikist. Het kwelscherm fungeert tevens als stabiliteitsscherm dat benodigd is vanuit de geplande dijkversterking Lith-Bokhoven.

Nieuwbouw op de waterkering is niet mogelijk tenzij er sprake is van een zwaarwegend (maatschappelijk) belang. Dat is hier het geval omdat dat het waterschap moet voldoen aan de KRW-richtlijnen waarin is gesteld dat deze beekmonding vispasseerbaar moet worden gemaakt. De aanleg van deze vispassage zorgt voor toegang voor vissen vanuit de Maas naar 870 km aan beken en sloten gelegen achter het gemaal. Door meer vissen in het gebied verbetert de waterkwaliteit en de biodiversiteit in het watersysteem.

In lijn hiermee worden in de Roode Wetering ook nog een aantal visliften aangelegd, waarmee andere obstakels voor de vissen worden opgeheven en het gebied ook daadwerkelijk beschikbaar komt voor de migrerende vissen. Zonder de vispassage Gewande hebben deze visliften maar een beperkte toegevoegde waarde.

De vispassage doorsnijdt het leggerprofiel, maar er is met berekeningen aangetoond dat de waterkering kan blijven voldoen aan de normen.

Er worden geen funderingspalen in beschermingszone A, in de steunberm en/of pipingberm van de waterkering en in het daarboven gelegen profiel van vrije ruimte aangebracht.

Er is door berekeningen aangetoond dat een toekomstige dijkverzwaring in het profiel van vrije ruimte mogelijk is zonder dat er schade ontstaat aan het aan te brengen bouwwerk en/of fundatie van dit bouwwerk. Dit is middels analyses met betrekking tot de wettelijke normering met zichtjaar 2130 aangetoond.

Bouwwerken in beschermingszone B

1. Het plaatsen, aanpassen en verwijderen van bouwwerken in beschermingszone B is toegestaan mits de waterremmende werking van de aanwezige afdichtende bodemlagen niet wordt verminderd.

Toetsing

Een deel van de constructie bevindt zich in de binnendijkse beschermingszone B. De constructie wordt dusdanig ontworpen dat de kans op piping klein genoeg is om aan de eisen conform de wettelijke normering te voldoen.

Toetsingskader en Motivering Rijkswaterstaat

Motivering

Activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd

De aanvraag om een omgevingsvergunning is ingediend voor het realiseren van (bouw)werken (o.a. inzwemconstructie, RH-duiker en schuivenhuis) in het kader van het project vispasseerbaar maken van gemaal Gewande ter hoogte van de Krommenhoek 8a te 's-Hertogenbosch.

Op grond van artikel 5.1 lid 2 van de Ow in samenhang met artikel 6.17 Bal is het verboden zonder vergunning van Onze Minister als bedoeld in artikel 5.1 van de Ow gebruik te maken van een beperkingengebied in beheer bij het Rijk door een (bouw)werken te maken en in stand te houden.

De hierboven genoemde handelingen zijn daarom vergunningplichtig.

Beschrijving van het oppervlaktewaterlichaam waarin de handelingen plaatsvinden

De handelingen vinden plaats in het oppervlaktewaterlichaam de Maas, dit oppervlaktewaterlichaam is tevens een waterstaatswerk.

Beschrijving rijkswaterstaatswerk de rivier de Maas

De Maas is een typische regenrivier, met een seizoensgebonden afvoerpatroon, dat wordt gekenmerkt door hoge afvoeren in late herfst, winter en vroege voorjaar en lage afvoeren in zomer en vroege herfst. De jaarlijkse Maasafvoeren variëren mee met de jaarlijkse neerslaghoeveelheden, en kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen. De Maas heeft zijn bronnen in noordoost Frankrijk. Het belangrijkste voedingsgebied van de rivier

ligt in Wallonië. Bij Eijsden stroomt de Maas ons land binnen. Als waterstaatswerk draagt de rivier de Maas zorg voor de goede en snelle afvoer van water, sediment en ijs. Delen van het rivierbed van de Maas fungeren als berging van rivierwater in extreme omstandigheden (hoge afvoeren).

Kaderrichtlijn Water

De activiteit vindt plaats nabij het KRW-waterlichaam de Beneden Maas. Dit KRW waterlichaam behoort tot de categorie rivieren en wordt aangemerkt als een sterk veranderd KRW-waterlichaam.

Toetsing van de aanvraag aan de doelstellingen van het waterbeheer

De Ow omschrijft in artikel 1.3 in samenhang met artikel 6.2 Bal de oogmerken van het waterbeheer. In artikel 8.84 van het Bkl zijn de beoordelingsregels voor de beslissing op de aanvraag opgenomen. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
- b. in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Deze oogmerken vormen in onderlinge samenhang het toetsingskader bij vergunningverlening. Een vergunning wordt geweigerd indien de oogmerken van het waterbeheer zich tegen vergunningverlening verzetten en het niet mogelijk is om de belangen van het waterbeheer door het verbinden van voorschriften of beperkingen voldoende te beschermen.

De oogmerken zijn geconcretiseerd via normen en beleid ten aanzien van veiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit en maatschappelijke functievervulling door watersystemen. De uitwerking hiervan vindt plaats in de Ow, in aanvullende regelgeving, in water- en beheerplannen op grond van hoofdstuk 3 van de Ow en in beleidsregels. De vastgestelde normen en het beleid zijn richtinggevend bij de toetsing of een aangevraagde handeling verenigbaar is met de oogmerken voor het waterbeheer. Hieronder volgt een beschrijving van het beleid waarmee bij het beoordelen van de vergunningaanvraag rekening is gehouden.

Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag richt het bevoegd gezag zich volgens het toetsingskader op de effecten van uw initiatief op de onder a t/m c genoemde oogmerken.

Beoordeling voor een beperkingengebiedactiviteit in of bij een waterstaatswerk, niet zijnde een kanaal in beheer bij het Rijk

Regelgeving en beleid

De hoofdlijnen van het nationale waterbeleid ten aanzien van veiligheid en het doelmatig gebruik van waterstaatswerken en de manier waarop daarbij rekening moet worden gehouden met de ecologische doelstellingen die gelden voor KRW-waterlichamen zijn vastgelegd in het Nationaal Water Programma (NWP), planperiode 2022-2027. De Beleidslijn grote rivieren (hierna: Bgr) biedt een concreet afwegingskader op basis waarvan kan worden beoordeeld of een activiteit toelaatbaar is. Het Deltaplan Waterveiligheid beschrijft de Voortgang, programmering, planning en fasering van projecten voor waterveiligheid. De Deltabeslissing

IJsselmeergebied geeft richting aan de maatregelen die zorgen voor het behouden en versterken van de functies voor de Nederlandse waterveiligheid en waterhuishouding.

In de Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit is vastgelegd op welke manier aanvragen op grond van de Waterwet getoetst worden aan de ecologische doelstellingen die gelden voor KRW-waterlichamen.

Om overstromingen in het rivierengebied te voorkomen is behalve een netwerk van functionerende keringen ook een goede afvoer van water, sediment en ijs via de rivieren naar zee nodig. Obstakels en natuurlijke begroeiing in het rivierbed vertragen de afvoer en veroorzaken een verhoging van de waterstand. Actief beheer van het winterbed is nodig om deze opstuwing te beperken. Daarnaast worden activiteiten in en gebruik van het winterbed gereguleerd.

De toelaatbaarheid van activiteiten in het rivierbed van de grote rivieren is beoordeeld aan de hand van het afwegingskader dat is opgenomen in de Bgr en de bijbehorende Beleidsregels grote rivieren (de beleidsregels). Doelstelling van de Bgr en de beleidsregels uit de Bgr is het behouden van de veiligheid van het gebied dat kan overstroomd vanuit de grote rivieren. Aangezien ruimte in het riviersysteem schaars is, gelden – ter uitwerking van dat doel – de volgende randvoorwaarden voor activiteiten in het rivierbed:

1. Het behouden van de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed onder normale en onder maatgevende hoogwaterstanden.
2. Het verhinderen van ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen betekent dit dat binnen de bovengenoemde randvoorwaarden vanuit waterveiligheid de Bgr eraan bijdraagt riviergebonden functies mogelijk te maken (uitgewerkt in een 'ja, mits'-methodiek). Overige ruimtelijke ontwikkelingen zijn alleen in beperkte mate mogelijk binnen de bovengenoemde randvoorwaarden vanuit veiligheid (uitgewerkt in 'nee, tenzij').

De beleidsregels zijn van toepassing op alle nieuwe activiteiten (waaronder wijziging van bestaande activiteiten) in het rivierbed van de rivier de Maas.

Overwegingen t.a.v. de beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste (veiligheid en waterkwaliteit)

Bij de behandeling van voorliggende aanvraag wordt getoetst aan de oogmerken uit artikel 8.84 Bkl die verder zijn uitgewerkt in het Nationaal Water Programma (NWP), planperiode 2022-2027. De invulling van de basisfuncties veiligheid, voldoende, schoon en (ecologisch) gezond water dienen ter voorkoming van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste.

Om overstromingen in het rivierengebied te voorkomen is behalve een netwerk van functionerende keringen ook een goede afvoer van water, sediment en ijs via de rivieren naar zee nodig. Het dynamisch handhaven van de basiskustlijn en op peil houden van het zandvolume van het kustfundament met zandsuppleties voorkomen erosie van de kust en dragen bij aan het voorkomen van overstromingen vanuit de Noordzee. Het beleid m.b.t. de bescherming van deze waterstaatkundige belangen is uitgewerkt in de Beleidslijn Grote Rivieren, de Beleidslijn Kust en het Beleidskader IJsselmeergebied.

Voldoende water, niet te veel én niet te weinig, is cruciaal voor het goed functioneren van Nederland. De grote rivieren en het IJsselmeer staan daarbij centraal. Het waterbeheer is er op gericht om wateroverlast,

watertekort, droogte en verzilting te voorkomen en nadelige gevolgen te beperken. Het voorkomen en beperken van wateroverlast, waarmee de persoonlijke veiligheid van mensen in gevaar komt, is uitgewerkt in het waterveiligheidsbeleid.

De Bgr biedt een systematische aanpak om stap voor stap de afwegingsgronden en de rivierkundige voorwaarden voor ruimtelijke initiatieven in het rivierbed te kunnen bepalen ten behoeve van de beoordeling van activiteiten/ingrepen.

De aanvraag betreft het realiseren van (bouw)werken in het kader van het project vispasseerbaar maken van gemaal Gewande ter hoogte van de Krommenhoek 8a te 's-Hertogenbosch.

De Bgr biedt een systematische aanpak om stap voor stap de afwegingsgronden en de rivierkundige voorwaarden voor ruimtelijke initiatieven in het rivierbed te kunnen bepalen ten behoeve van de beoordeling van activiteiten/ingrepen. De systematische aanpak kan worden onderverdeeld in drie afwegingskaders, te weten:

1. Diverse activiteiten waaronder slopen en vervangen, van ondergeschikt belang, eenmalige uitbreiding en tijdelijke en periodieke activiteiten (artikel 3 van de beleidsregels uit de Bgr);
2. Riviergebonden activiteiten (artikel 4 van de beleidsregels uit de Bgr);
3. Niet-riviergebonden activiteiten (artikel 5 van de beleidsregels uit de Bgr).

De aanvraag betreft het realiseren van werken in het kader van het project vispasseerbaar maken van gemaal Gewande. Gezien aard en omvang kunnen deze niet worden geschaard onder artikel 3 van de beleidsregels uit de Bgr.

Artikel 4. Riviergebonden activiteiten

Onverminderd het bepaalde in artikel 6, eerste en tweede lid, wordt toestemming gegeven voor de volgende activiteiten:

- a. de aanleg of wijziging van een waterstaatkundig kunstwerk;
- b. de aanleg van een voorziening voor een betere en veilige afwikkeling van de beroeps- of recreatievaart;
- c. de bouw of wijziging van een waterkrachtcentrale;
- d. de vestiging of uitbreiding van een overslagbedrijf of het realiseren van een overslagfaciliteit, als die activiteit is gekoppeld aan vervoer over de rivier;
- e. de aanleg of wijziging van een scheepswerf voor beroeps- of pleziervaartuigen en specifiek daaraan verbonden activiteiten als bedoeld in artikel 3.144 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- f. de aanleg, het beheer of de verbetering van natuur;
- g. de verbetering van de waterkwaliteit;
- h. de uitbreiding of wijziging van een bestaande steenfabriek;
- i. de aanleg van een voorziening die onlosmakelijk met waterrecreatie of extensieve uiterwaardrecreatie is verbonden;
- j. de winning van oppervlaktedelfstoffen;
- k. de aanleg van een noodzakelijke voorziening voor het agrarisch, landschappelijk of daarmee vergelijkbaar beheer van het rivierbed;

- l. het behoud of herstel van landschappelijke elementen of cultureel erfgoed, in het bijzonder bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten;
- m. de aanleg van een voorziening voor drinkwaterwinning en aquathermie.

In verband met de Kaderrichtlijn Water (KRW) dient aanvrager onder andere haar objecten voor de waterhuishouding vispasseerbaar te maken. Beekmonding Hertogswetering/Roode Wetering bij gemaal Gewande is een van de beekmondingen die in dat kader aangepakt moet worden. De aanvraag kan daarmee worden geschaard onder artikel 4 sub f (de aanleg, het beheer of de verbetering van natuur).

De toestemming voor activiteiten op grond van artikel 4 van de beleidsregels uit de Bgr is altijd gekoppeld aan een aantal rivierkundige voorwaarden (zie artikel 6). Een activiteit moet ten minste voldoen aan de voorwaarde dat:

- a) er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat een veilig en doelmatig gebruik van de rivier gewaarborgd blijft;
- b) feitelijke belemmeringen voor de vergroting van de afvoercapaciteit van de rivier worden voorkomen;
- c) er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit dat een waterstandsverhoging of afname van het bergend vermogen van de rivier wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt; en
- d) resterende onvermijdbare waterstandsverhoging wordt gecompenseerd.

Ter zake van de bescherming van het belang van het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste wordt het volgende overwogen:

Ad. a

Onderhavige vergunningaanvraag betreft het realiseren van werken in het kader van het vispasseerbaar maken van gemaal Gewande. Er is sprake van een dusdanige situering en uitvoering van de werken dat het veilig functioneren van het rijkswaterstaatswerk gewaarborgd blijft.

Ad. b

Het initiatief vormt geen feitelijke belemmering voor vergroting van de afvoercapaciteit.

Ad. c en d

Er is geen sprake van een afname van het bergend vermogen welke gecompenseerd dient te worden. Ook zijn er geen blijvende waterstandseffecten te verwachten als gevolg van de voorliggende activiteit.

De aangevraagde werken zijn dan ook niet in strijd met het uitgangspunt van de Beleidsregels en deze werken kunnen, voor zover het deze Beleidsregels betreft, worden toegestaan.

Overwegingen t.a.v. de bescherming en verbetering van de ecologische kwaliteit van watersystemen (waterkwaliteit)

Voor zover de activiteit gevolgen heeft voor de chemische kwaliteit van watersystemen, zijn die gevolgen getoetst in de vergunning die over de bij de activiteit vrijkomende emissies gaat, of in het kader van de toetsing aan algemene regels zoals het Bal. Voor zover de aanvraag gevolgen heeft voor de ecologie, is in het kader van deze vergunning getoetst aan de ecologische doelstellingen van het relevante waterlichaam. Hierbij is gebruik gemaakt van de Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit.

De werkzaamheden vinden plaats in het waterlichaam de Maas met haar oevers zoals beschreven in paragraaf 4.2.1 en wordt niet beschouwd als een maatregel ten behoeve van de KRW en worden daarom apart getoetst.

Het aangevraagde gebruik vindt plaats buiten de grenzen van het KRW-relevant gebied. Er worden geen uitstralende effecten van de ingreep naar het KRW-waterlichaam verwacht.

Overwegingen t.a.v. de maatschappelijke functieervulling door watersystemen

Het Nationaal Waterplan kent aan de Rijkswateren verschillende gebruiksfuncties toe die specifieke eisen stellen aan het beheer of gebruik van het betreffende rijkswater. Voor de Maas gelden de volgende functies:

Wettelijk aangewezen gebruiksfuncties

- a. Cultureel erfgoed
- b. Drinkwater
- c. Zwemwater

Overige gebruiksfuncties

- d. Landbouw
- e. Koel- en proceswater
- f. Energieproductie
- g. Waterrecreatie
- h. Visserij
- i. Bouwgrondstoffen
- j. Kabels en leidingen

Uitgangspunt is dat in beginsel aan de eisen van de gebruiksfuncties wordt voldaan wanneer de basisfuncties veiligheid, voldoende water en schoon & gezond water op orde zijn.

Feitelijk gebruik

Daarnaast is beoordeeld of deze aanvraag op de beoogde locatie invloed heeft op de toegekende gebruiksfuncties en of dit toelaatbaar is. Omdat inmiddels uit jurisprudentie duidelijk is geworden dat ook niet-toegekende functies een weigeringsgrond voor de vergunning kunnen vormen, dient ook de invloed op deze niet-toegekende functies afgewogen te worden. Er is daarom tevens getoetst of het gebruik van het waterstaatswerk onaanvaardbare gevolgen heeft voor het feitelijke maatschappelijke gebruik van het watersysteem op de beoogde locatie.

Zoals aangegeven in de voorgaande paragrafen heeft het gebruik van het waterstaatswerk geen onaanvaardbare gevolgen voor het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste en de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit. Er wordt daarom ook voldaan aan de eisen van bovengenoemde gebruiksfuncties.

Daarnaast worden er op de beoogde locatie geen gebruiksfuncties geraakt. Er wordt daarom ook voldaan aan de eisen van de aanwezige gebruiksfuncties.

Conclusie na toetsing

De in de vergunning opgenomen voorschriften waarborgen dat de doelstellingen van het waterbeheer voldoende worden beschermd. De vergunning kan worden verleend.

Bijlage 1   Tekeningen en documenten**Tekeningen/documenten Aa en Maas**

Tekening/document	d.d.	waterschapsnummer
VGG-ARC-4211-CE-SIT-050 Ontwerptekeningen	22-05-2026	817948
VO ontwerptoelichting	1-5-2026	817952
Waterveiligheid vispassage Gewande	28-5-2026	817950

Tekeningen Rijkswaterstaat

- Vertical slot – Situatie, nummer: VGG-ARC-4211-CE-SIT-050, versie V5 d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot – Demarcatie, nummer VGG-ARC-4211-CE-DM-010, versie V1 d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot – Profielen, nummer VGG-ARC-4211-CE-PR-010, versie V1 d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot, nummer VGG-ARC-4901-REV-VERT-050, versie V5, d.d. 22-05-2026;
- Vertical slot - Kabels en leidingen, nummer VGG-ARC-4221-CE-KL-050, versie V5, d.d. 22-05-2026.

Bijlage 2 Rechtsbescherming

Zienswijzen

U kunt als belanghebbende zienswijzen indienen, wanneer u het niet eens bent met dit besluit. Dat kan gedurende 6 weken na de verzenddatum van dit besluit. De zienswijze kunt u zowel digitaal als schriftelijk indienen.

Digitaal

U kunt met DigiD uw zienswijze indienen. Via <https://www.aaenmaas.nl/regelen/zienswijze-indienen/> vindt u hoe u dit kan.

Schriftelijk

Uw zienswijze moet op grond van artikel 3:4 Algemene wet bestuursrecht tenminste bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het ontwerpbesluit waartegen uw zienswijze is gericht;
- de gronden van de zienswijze;
- uw handtekening.

Richt uw zienswijze aan het dagelijks bestuur van waterschap Aa en Maas, Postbus 5049, 5201 GA te 's-Hertogenbosch.

Bijlage 3 Belangrijke mededelingen

Voorschriften

U moet de aan de vergunning verbonden voorschriften naleven. Tegen het niet naleven van deze voorschriften kunnen wij handhavend optreden.

Andere vergunningen of toestemmingen

Voor alle duidelijkheid wijzen wij u erop dat deze brief niet betekent dat daarmee aan alle formele vereisten voor de voorgenomen werkzaamheden is voldaan. Het kan zijn dat op grond van andere activiteiten die gereguleerd zijn in de Omgevingswet een (separate) omgevingsvergunning noodzakelijk is, dan wel dat de privaatrechtelijke toestemming van de (mede)eigenaar nodig is voordat u overgaat tot het uitvoeren van de activiteiten.

Schade

Maakt u gebruik van dit besluit en brengt u daarmee schade toe aan derden, dan kunt u voor die schade aansprakelijk worden gesteld. Calamiteiten moeten direct telefonisch worden gemeld bij het cluster Handhaving of de calamiteitenwacht van het waterschap op nummer 088-1788000.

Kabels en leidingen

Tijdens uw werkzaamheden kan het voorkomen dat u kabels en leidingen aantreft die niet bekend waren volgens de Klic-melding. Voor het indienen van een Klic-melding bent u zelf verantwoordelijk. Treft u een onbekende kabel en/of leiding aan neem dan contact op met het waterschap.

Geen gebruik van vergunning

Als gedurende minimaal een jaar geen gebruik is gemaakt van deze vergunning kunnen wij besluiten deze vergunning op grond van artikel 5.40, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet geheel of gedeeltelijk in te trekken.